



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2470/2017
24.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА из ..., ББ и ВВ обоје из ..., чији је пуномоћник Вера Стојановић адвокат из ..., против туженог „ГГ“ ДОО из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1655/17 од 10.07.2017. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1655/17 од 10.07.2017. године - дела којим је преиначена првостепена пресуда.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви странака за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Врбасу П1 134/16 од 29.03.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог туженог да се тужба одбаци као неуредна. Ставом другим изреке, поништено је решење директора туженог од 16.03.2016. године којим је тужиоцу АА отказан уговор о раду бр. ... од 01.06.2015. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад и распореди га на радно место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству у року од осам дана под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, поништено је решење директора туженог од 16.03.2016. године којим је тужили ББ отказан уговор о раду бр. ... од 01.06.2015. године и обавезан тужени да врати тужилу на рад и распореди је на радно место које одговара њеној стручној спреми и радном искуству у року од осам дана под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, поништено је решење директора туженог од 16.03.2016. године којим је тужиоцу ВВ отказан уговор о раду бр. ... од 01.06.2015. године и обавезан тужени да врати тужиоца на рад и распореди га на радно место које одговара његовој стручној спреми и радном

искуству у року од осам дана под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке одлучено је да ће суд о преосталом делу тужбеног захтева за накнаду штете због незаконитог отказа и трошковима поступка одлучити коначном пресудом.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1655/17 од 10.07.2017. године, делимично је усвојена жалба туженог и преначена делимична пресуда Основног суда у Врбасу П1 134/16 од 29.03.2017. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке, тако што су одбијени тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се поништи решење туженог од 16.03.2016. године којим му је отказан уговор о раду бр. ... од 01.06.2015. године и тужени обавезе да га врати на рад и распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству, тужбени захтев тужиље ББ којим је тражила да се поништи решење туженог од 16.03.2016. године којим јој је отказан уговор о раду бр. ... од 01.06.2015. године и тужени обавезе да је врати на рад и распореди на радно место које одговара њеној стручној спреми и радном искуству и тужбени захтев тужиоца ВВ којим је тражио да се поништи решење туженог од 16.03.2016. године којим му је отказан уговор о раду бр. ... од 01.06.2016. године и тужени обавезе да га врати на рад и распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству, док је у преосталом делу којим је одбијен предлог туженог да се тужба одбаци као неуредна (став 1 изреке), жалба одбијена и делимична пресуда у том делу потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужилаца.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. Закона о парничном поступку (ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су 01.06.2015. године закључиле уговоре о раду на неодређено време - тужилац АА за послове радника у силосу и сушари, тужилца ББ за послове магационера и преузимаача житарица и тужилац ВВ за послове контролора квалитета сировине. Претходно су тужиоци имали закључене уговоре о раду на одређено време са туженим код кога су, на основу анекса уговора о раду закљученог са својим претходним послодавцем, били привремено упућени на рад. Тужиоци све време обављају исте послове у организационом делу туженог - ... у Због неостварених планираних економских резултата, смањеног обима посла и отежаних економских услова тужени је 16.02.2016. године донео одлуку о технолошким, организационим и економским променама којом је, између осталог, предвидео и меру смањења броја запослених у ... - Тужени је 25.02.2016. године донео одлуку о технолошком вишку којом је утврдио послове за чијим је обављањем престала потреба услед технолошких, организационих и економских промена, а 07.03.2016. године и измене Правилника о организацији и систематизацији радних места којим је смањен број извршилаца на радним местима на

којима су тужиоци били распоређени. Тужиоци су у односу на друге запослене који су обављали исте послове оцењени најнижим оценама. Тужени је 16.03.2016. године донео решења којима је тужиоцима отказао уговоре о раду, са образложењем да је због смањења обима посла престала потреба за њиховим радом и да им се не може обезбедити рад на другим радним местима, преквалификација или доквалификација. Тужиоцима је исплаћена отпремнина. По доношењу ових решења тужени није у даљем року од три месеца закључио уговоре о раду са другим лицима на истим пословима. Тужени је 01.03.2016. године засновао радни однос са ДД на радном месту референта спољне трговине, ЂЂ за радно место помоћника референта за транспорт, ЕЕ и ЖЖ за радна места сарадника у комерцијали.

На основу овако утврђеног чињенично стања, првостепени суд је усвојио тужбене захтеве и усвојио решења о отказу уговора о раду. По налажењу тог суда, тужени није довољно сагледао могућност решавања вишка запослених распоређивањем тужилаца на друга радна места која одговарају њиховој стручној спреми и радном искуству, односно преквалификацијом и доквалификацијом, због чега образложења оспорених решења о томе не садрже разлоге нити чињенице којима се доказује немогућност решавања вишка запослених на неки од тих начина, а такву немогућност тужени није доказао ни током судског поступка.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве. По схватању тог суда, тужени је испоштовао процедуру отказа уговора о раду тужиоцима као вишку запослених, а није прихватљива оцена нижестепеног суда да је тужени пропустио да сагледа могућност да се тужиоци преместе на друго радно место, нити су тужиоци указивали да су постојала радна места на које су могли бити премештени, односно доквалификовани или преквалификовани. Околност да је тужени пре доношења решења о отказу уговора о раду засновао радни однос са два лица за послове сарадника у комерцијали, по налажењу другостепеног суда, нису од значаја јер је за та радна места потребан VII стручне спреме коју тужиоци немају, а исти значај има и чињеница да је радни однос заснован са још два лица која имају IV степен стручне спреме, јер су за њихова радна места прописани посебни услови - познавање рада на рачунару, односно знање енглеског језика, које тужиоци не поседују.

По схватању Врховног касационог суда, у овом спору другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може престати радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретном случају, тужени је поступак отказа уговора о раду из разлога предвиђеног наведеном одредбом спровео у складу са законом - донео одлуку да се због смањеног обима посла смањи број извршилаца на пословима које су тужиоци обављали, изменио општи акт о организацији и систематизацији радних места, извршио оцењивање тужилаца и тужиоцима исплатио отпремнину јер им је радни однос престао као вишку

запослених који нису могли бити распоређени на друго радно место, преквалификовани или доквалификовани.

Изјављеном ревизијом, по оцени Врховног касационог суда, неосновано се указује на погрешну примену материјалног права, тврдњом ревидента да су тужиоци могли бити распоређени на друге послове јер је пре доношења решења о отказу уговора о раду заснован радни однос са четири друга лица.

Наиме, ни један од тужилаца не испуњава услове у погледу степена стручне спреме за радно место сарадника у комерцијали. За то радно место тражи се VII степен стручне спреме а тужилац АА има III степен стручне спреме, док тужиоци ББ и ВВ имају IV степен стручне спреме. Тужилац АА не испуњава услов за заснивање радног односа ни на пословима референта спољне трговине, односно помоћника референта за транспорт, за које се тражи IV степен стручне спреме. Тужиоци ББ и ВВ имају тај степен стручне спреме - тужилац је грађевински техничар, а тужилац техничар млевења житарица, али немају завршену одговарајућу школу - средњу школу пољопривредног или економског смера за радно место референта спољне трговине, односно завршену гимназију или средњу школу пољопривредног или економског смера за радно место помоћника референта за транспорт. Одредбом члана 182. став 1. Закона о раду прописана је забрана послодавцу да, у случају ако откаже уговор о раду запосленом на основу члана 179. став 5. тачка 1. тог закона, запосли на истим пословима лице у року од три месеца од дана престанка радног односа осим у случају из члана 102. став 2. тог закона. Према другом ставу тог члана, ако пре истека рока из става првог настане потреба за обављањем истих послова предност за закључење уговора о раду има запослени коме је престао радни однос. По становишту Врховног касационог суда, евентуално кршење забране послодавца да, у одређеном временском периоду од доношења решења о отказу уговора о раду запосленом као технолошком вишку, запосли на истим пословима друго лице не утиче на правилност раније донетог решења о отказу уговора о раду. Кршење ове забране само даје право запосленом којем је престао радни однос као „технолошком вишку“ да поднесе тужбу надлежном суду ради заштите свог приоритетног права на запошљавање.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Тужиоци нису успели у поступку по ревизији и зато немају право на трошкове тог поступка, а трошкови туженог за одговор на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били нужни за вођење ове парнице. Због тога су захтеви странака за накнаду тих трошкова одбијени и применом члана 165. став 1. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић